

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра біології та екології

Силабус освітнього компонента
«ЛІКАРСТЬКІ РОСЛИНИ»

Галузь знань: А Освіта
Спеціальність: А 4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність: А 4.05. Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Рівень вищої освіти: другий (магістерський рівень)
Мова викладання: українська

Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформації та міжнародні відносини
Спеціальність: С 6 Географія та регіональні студії
Освітньо-професійна програма: Географія та регіональні студії
Рівень вищої освіти: другий (магістерський рівень)
Мова викладання: українська

Галузь знань: Е Природничі науки, математика та статистика
Спеціальність: Е2 Екологія
Освітньо-професійна програма: Екологія
Рівень вищої освіти: другий (магістерський рівень)
Мова викладання: українська

Викладач

Козак Максим Іванович
Посада: доцент кафедри біології та екології
Науковий ступінь: кандидат біологічних наук
Вчене звання: доцент
E-mail: kozak@kpnu.edu.ua
 Профайл викладача: <https://biolog.kpnu.edu.ua/kozak-maksym-ivanovych/>
 Scopus Author ID [57489753900](https://orcid.org/0000-0002-2734-6410)
 Web of Science Researcher [JMQ-6513-2023](https://orcid.org/0000-0002-2734-6410)
 Google Scholar <https://scholar.google.com/citations?user=RAWlCtMAAAAJ&hl=uk>
 ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-2734-6410>

Консультації

Графік консультацій: вівторок 14.00–15.00 / 15.30–16.30
 четвер 15.00–16.00 / 15.30–16.30
 Місце проведення консультацій – 1А аудиторія Корпус №4, платформа MOODLE

Статус освітнього компонента

Вибірковий освітній компонент

Форми здобуття вищої освіти

Очна

Моделі організації освітнього процесу

Традиційна, дистанційна, змішаної організації освітнього процесу

Що будемо вивчати?

Різноманіття дикорослих та культивованих представників флори України, як джерела лікарських препаратів рослинного походження та їх лікувальні властивості

Чому це треба вивчати?

Вивчення лікарських рослин важливе, тому що вони допомагають лікувати хвороби, потребують правильного та безпечного використання, зберігають традиційні знання, сприяють розвитку медицини й фармакології, формують екологічну свідомість та мають практичну користь у повсякденному житті.

Як можна використати набуті компетентності?

Навчальна дисципліна сприяє формуванню у здобувачів освіти таких компетентностей: Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження Здатність користуватися сучасними інформаційними технологіями, опрацьовувати інформаційні джерела в галузі біології, основ здоров'я, освіти; набувати спеціалізовані концептуальні знання на рівні новітніх досягнень науки, здатність до навчання впродовж життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу інформації в галузі освітніх наук, основ здоров'я та біології; вміння планувати та організовувати дослідження за прикладною тематикою, узагальнювати отримані результати, оформлювати та презентувати їх Здатність використовувати знання й практичні навички в галузі освітніх, біологічних наук та наук про здоров'я для проведення наукових досліджень. Здатність аналізувати напрямки розвитку сучасної освіти, біології, наук про здоров'я. Здатність здійснювати безпечні біологічні дослідження, інтерпретувати їхні результати. Здатність на основі розуміння сучасних наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів приймати рішення з важливих проблем освіти, біології, здоров'язбереження.	
Яких результатів можна досягнути?	Дисципліна сприяє формуванню у студентів таких результатів навчання: Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу інформації в галузі освітніх наук, основ здоров'я та біології; вміння планувати та організовувати дослідження за прикладною тематикою, узагальнювати отримані результати, оформлювати та презентувати їх. Використовувати інноваційні підходи для розв'язання конкретних педагогічних професійних завдань, для формування предметних компетентностей учнів з біології та основ здоров'я. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу, здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя Здатність обирати засоби і методи навчання для осіб з особливими освітніми потребами, створюючи сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.	
Передумови вивчення освітнього компонента		
Обсяг освітнього компонента	найменування показників	денна форма здобуття вищої освіти
	Рік навчання	2026-2027
	Семестр вивчення	3
	Кількість кредитів ЄКТС	4
	Загальний обсяг годин	120
	Кількість годин навчальних занять	32
	Лекційні заняття	16
	Практичні заняття	16
	Лабораторні заняття	
	Самостійна робота	98
	Форма підсумкового контролю	залік залік
Політика освітнього компонента	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view) та Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науковопедагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSIMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg). Відвідування занять. Очікується, що здобувачі освіти відвідають усі лекційні та практичні заняття. Здобувачі освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У	

	будь-якому випадку здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною дисципліною. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікується дотримання Правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view), Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view) та етичних норм поведінки. Неформальна та/або інформальна освіта. Визнання результатів навчання окремих тем курсу шляхом неформальної/інформальної освіти здобувачами вищої освіти регламентується Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view). Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі можуть послуговуватися бібліотекою університету, кафедр, репозитарієм та інтернет-ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої. Креативна ініціатива здобувача вищої освіти підтримується.
Зміст освітнього компонента	Тема 1 Зміст навчальної дисципліни Лікарські рослини.. Тема 2. Історія становлення фармакогнозії в Україні. Тема 3. Біологічно активні речовини лікарської сировини. Тема 4. Заготівля, сушіння, пакування, транспортування ЛРС. Тема 5. Культивовані та дикорослі лікарські рослини України, ЧКУ. Тема 6. Виготовлення та використання основних форм ЛРС.
Інструменти, обладнання та програмне забезпечення використання яких передбачає освітній компонент	Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проєктора та ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення онлайн-відеоконференцій.
Інформаційне забезпечення	1. Козак М.І., Жигульова Е.О., Цимбалюк С.М Лікарські рослини. Фармакологічний склад сировини та його вплив на здоров'я людини: конспект лекцій [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024.- 70 с 2. Ковальов, В.М. Фармакогнозія з основами біохімії рослин / В.М. Ковальов, О.М. Павлій, Т.І. Ісакова. Харків: Прапор, 2000. 706 с 3. Кобзар А. Я. Фармакогнозія в медицині: 1. Клінічна фармакогнозія. 2. Фітотерапія / А.Я. Кобзар. Київ, 2004. 479 с 4. Корнієвський Ю.І., Корнієвська В.Г. (укл.) Фармацевтична ботаніка. Анатомія рослин. авально-методичний посібник для викладачів. Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. 158 с. URL: https://www.twirpx.com/file/3354511/ 5. Мінарченко В.М., Середа П.І. Ресурсознавство. Лікарські рослини: Навчально-методичний посібник. К.: Фітосоціоцентр, 2004. 71 с 6. Нечитайло В.А., Кучерява Л.Ф. Ботаніка. Вищі рослини. К: Фітосоціоцентр, 2000, 432 с. 7. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я.П. Дідуха. Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 900 с 8. Сікора Д.А, Козак М.І. Можливості застосування лікарських рослин при лікуванні цукрового діабету Подільські читання. Дослідження, охорона довкілля та збереження біотичного та ландшафтного різноманіття, природнича освіта: збірник за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (21-22 листопада 2024 р., Кам'янець-Подільський) С 260 [Електронний ресурс] 9. О. П. Бондарчук, Ж. Б. Рахметов, М. М. Цибуля, Б. Є. Якубенко, М. І. Козак. Сучасний стан та перспективи збереження раритетного компонента флори НПП "Мале Полісся" шляхом інтродукції і репатріації особливо вразливих видів рослин. Об'єкти природно-заповідного фонду України: сучасний стан та шляхи забезпечення ефективної їх діяльності: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, з нагоди 10-ї річниці Національного природного парку «Мале Полісся» (м. Славути, Хмельницька обл., 3–4 серпня

	2023 р.). Славута, 2023. С 258-256. https://doi.org/10.61584/3-4-08-2023 [Електронне видання].														
	• Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю. https://uu.edu.ua/electronni_resursi • on-line бібліотека http://culonline.com.ua • Електронна бібліотека http://ush.com.ua/kvuulib • Навчально-методичні комплекси дисциплін https://vo.uu.edu.ua/ • Електронна бібліотека України – http://www.elibukr.org/uk/resursi/resursi-vidkritogo-dostupu.html • http://www.twirpx.com – бібліотека навчальної та наукової літератури для студентів PubChem – бази даних з біології – http://pubchem.ncbi.nlm.nih.gov														
Система оцінювання результатів навчання	Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь здобувачів вищої іти відбувається у формі поточного, модульного та підсумкового видів контролю. Поточний контроль здійснюється на кожному занятті в межах змістового модулю, має навчальний характер, може проводитися в формі усного (письмового) опитування, співбесіди, виконання практичних та тестових завдань Модульний контроль здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу змістових модулів у формі модульної контрольної роботи. Підсумковий контроль: залік.														
	Розподіл балів, які отримують студенти: <table><tr><th colspan="4"><u>Поточний і модульний контроль (60 балів)</u></th><th rowspan="2">Сума</th></tr><tr><th><u>Поточний контроль на заняттях</u></th><th>МКР</th><th><u>Самостійна робота</u></th><th>ІНДЗ</th></tr><tr><td><u>30 балів</u></td><td><u>50 балів</u></td><td><u>10 балів</u></td><td><u>10 балів</u></td><td><u>100 балів</u></td></tr></table>	<u>Поточний і модульний контроль (60 балів)</u>				Сума	<u>Поточний контроль на заняттях</u>	МКР	<u>Самостійна робота</u>	ІНДЗ	<u>30 балів</u>	<u>50 балів</u>	<u>10 балів</u>	<u>10 балів</u>	<u>100 балів</u>
<u>Поточний і модульний контроль (60 балів)</u>				Сума											
<u>Поточний контроль на заняттях</u>	МКР	<u>Самостійна робота</u>	ІНДЗ												
<u>30 балів</u>	<u>50 балів</u>	<u>10 балів</u>	<u>10 балів</u>	<u>100 балів</u>											
Критерії оцінювання Івана Огієнка» результатів навчання	Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view), «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (зі змінами та доповненнями) (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view) В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view).														

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Початковий (початківчий)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач вищої освіти не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості завдання за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, здатний виконати завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях; самостійно опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати факти, явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання практичних завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить предметні поняття, категорії; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості процесів, фактів, явищ; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки методики навчання біології; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї діяльності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР) менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні та лабораторні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачу, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них відповідно до [«Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець»](#)

Модульна контрольна робота (50 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

МКР 50-балів	«задовільно»	30—40
	«добре»	41—45
	«відмінно»	46—50

Самостійна робота (10 балів)

Перевірку питань й завдань самостійної роботи, які здобувачі готують на практичні заняття, здійснює викладач, який їх проводить. Їх оцінювання є складником загальної оцінки, що виставляється аспіранту на практичному занятті.

Контроль за іншими видами самостійної роботи здійснює лектор на консультаціях.

До того ж, самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних занять, попередню підготовку до практичних занять; виконання завдань і вправ в поза аудиторний час; підготовку до обговорення окремих теоретико-практичних тем; самостійне вивчення окремих теоретичних тем курсу; підготовка до написання модульної контрольної роботи; відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри); підготовка до складання іспиту.

Здобувачі, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

СР 10-балів	«задовільно»	6—7
	«добре»	7—8
	«відмінно»	9—10

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння студентом певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення..

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету та з дозволу ректора університету.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них.

Локація

Згідно з розкладом <https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/>